

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :
Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt roka ... 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník, kraj. vyslanec.
Majiteľ a vydavateľ :
JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapest, VIII. ker., József-körut 35.
sem sa majú posielat' predplátky, jako dopisy do novin
ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedneho 5 stĺpcového
malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Do žabokreckého okresu.

Bratia verní a milí Susedi!

Sláva Vám za víťazstvo, ktoré ste s láskou a vernosťou oproti strane našej nad liberanty vydobili! To sme od prvku vedeli, že Vás luza liberálnych verbunkošov ani so sľubami, ani s hrozbou, ani s lichotením, ba ani s tou židovskou

besnicou neomámia od strany ľudovej, a od milého kandidáta vašého, ktorého nejedon okres závidí vám — neodvedie. Hrdinský a statočne, ako sa na opravdových kresťanov patrí, ste sa zadržali. My, ako vaši verní bratia, a dobrí susedi tešíme sa s Vami víťazstvu, na slávu Vám voláme!

Mali sme starosť o Vás, lebo jaknáhle sme sa dozvedeli, že ako bezočivo a nestidato korte-

Kde je náš otec ?

šujú u vás — najmä v rudnianskej doline — slúžnovci, notári a matrikári: požiadali sme listovne pána Jána Molnára, aby bez meškania interpelloval ministra, nech koniec urobí tým nezákonným a ohavným kúskom, ktoré títo usilovní úradníci tak smele vyčínali. Pán Molnár aj napomenul ministerpräsidenta, aby tieto neslušné a zbojnické nápady, ktorým Vy od týždňov vydaní ste boli, zakázal. Minister aj zakročil, hoc aj dosť neskoro.

Ale však na Vás darmo číhali, a márne Vás napádali liberálni havkáči. Vy, jak pevné múry stáli ste a tí so strachom museli uznať, že Vy nie ste viac «sprostí» sedliaci a necitliví ľudia, ktorí zakúpil sa dajú, ale ste statoční kresťania, ktorí cirkvi a vlasti s tým chcete služby konať, že v srdci statočnosť, vernosť a lásku oproti Kristovým zásadám a kresťanskej strane chováte. Pekne!

Tak sa patrí! Tieto duševné poklady, ktoré tak Vás vyvýšia nad liberantov, dávajú nám nádej, že aj sami budete bojovať za dobrobyt Váš a ubiedených spoluobčanov, a za víťazstvo Kríža, bez ktorého večítí otroci židovsko liberálnej vlády zostaneme.

Videli ste, čo sa v okrese robilo. Jako sa namáhali úžerníci, krčmári, papľusi židovskí a stoliční úradníci od najvyššieho až do posledného, len aby Vás omámil a tak prevládať mohli. Či myslel z nich čo len jedon na zákon? Či len jednému prišlo do rozumu, že čo robí, to sa ani so statočnosťou, a ani so stavom, ktorý zastupuje nesrovnáva? Či sa len v jednom ozvalo svedomie, že to, čo robí, je špatné a neslušné? Ani reči.

Tak zo skúsenosti viete, kto sú liberáli, ako ctia zákony a s jakými prostriedkami chcú moc a vládu udržať. Oni to chcú, aby ubohý sedliak zaostalý, hlúpy, bezcitný a poslušný otrok zostal. Vás chcú použiť k tomu, aby panovanie jejich večité bolo. A to s akými prostriedkami! My ale naopak mienime. Chceme a všemožné prekonáme, aby ten zapovrhnutý sedliak bol osvietený akoutakou učenosťou, aby dokonale vedel, čo a jako šafária v krajine, aby poznal ústavu krajiny, aby mal v srdci vieru, aby statočný, slobodný a neodvislý bol. Že cieľ časom dosiahneme, že nám v boji na pomoc budete, sami ste dosvedčili s tým, že ľudáka ste si vyvolili. Sláva Vám!

Vaše hrdinské držanie sa nádej nám dalo, že Vy na veky zostanete takí neohrození ľudáci, akí ste posiaľ boli. Daj to Bože! Váš zmužilý príklad nezostane bez následkov. Aj druhé kraje postaví sa na nohy za kresťanstvo a budú sa uháňať o slávu, ako aj Vy. Po celej krajine tak musíme zásady naše zakoreniť, ako v nitrianskej, lebo len vtedy sa stane premena v ubiedenej krajine, a len vtedy bude koniec židovského panovania, ktoré nás už veľmi tlačí a k obrane núti. To ináč nesmie byť!

Cítite už, čo je ľudákom byť! Aká radosť plápolá v srdciach vašich!? A ona obodruje jak deti vaše, tak ženy aj starcov. — Za kresťanské panovanie bojovať je volačo sladkého a vznešeného. Či to cítia tí, ktorí v liberálnom tábore, či za pálené, či za inú plácu votizovali? Ver nie! Jejich srdcia sú chladné. Nevedia, čo je oduševnenosť a hrdinstvo. Tým je jedno, nech sa čo chce robí, len gágor nech dostane svoje.

No, ale Vy ste ľudia a kresťania poriadni. Ach, mnoho by sa mohli učiť tí pánsky korteši, čo Vás tak znepokojovali. Ach, tie chudobné haleny bohaté srdcia kryjú! Tak Vás máme radi! Boli sme daktorí medzi Vami. Videli sme Vás, s akým jasotom a radosťou idete na bojište, kde sláva čakala na Vás. Tak šli volakedy kresťanskí bojovníci do Svätej zeme oproti pohanom. Tešili sme sa s Vami, objímali sme Vás ako bratov a súseďov, ktorí jak my, Krížu na veky verní zostanú.

Utešené bolo chovanie Vaše! Myslíme dostatočne bude k tomu, aby liberálni korteši nikdy viacej medzi Vás sa nevtierali, jak len posmech nechcú utrížiť.

Pre Rudnayho dobrá lekcija bola volba. Dva rázi buchnúť, není maličkosť. Mohol zkusíť, že ľud neomámi ani rod, ani vysoký príbudzný, s ktorými sa vystatoval, a ktorí zaňho tolko robili. Práve tá prílišná hrdosť uráža ľud. Na to familiárne panovanie, ktoré Rudnajovci v Nitrianskej uviesť chcú, nedobrým okom hľadí ľud. Radíme mu, nech sa nazpamäť naučí všetky tie ľuhaniny, ktoré «slamení novinári» k vôli jemu načarovali. To dobrý liek oproti «pádke.»

Vás ale milí Bratia žabokreckého okresu k srdcu privíňame a do ochrany Božej odporúčame. Sláva. Sláva Vám!

— *Prievidzskí ľudáci.*

Ku voličom ľudovej strany v žabokrek- skom okrese!

Teda pomocou božou predsa ľudová strana zvíťazila v žabokrekskom okrese! Navzdor napínaní všetkých síl liberálov, ľudového smýšľania voličia krčovitejšie vytrvali pri zástave ľudovej strany; navzdor tomu, že liberáli všade hlásali, že nemôžem byť ablegátom dobrého slovenského ľudu, lebo že neviem slovenský, lebo že som «cudzý»: my sme zvíťazili. Nemám slov, s ktorými bych dostatočne vrele vďaky Vám, ctení mojí voličia tlumočil za tú oddanosť, ktorú som po celom okrese jak oproti zásadám ľudovej strany, tak aj oproti mojej osobe toľko rázy skúsil. A jako 12-ho februára v noci o jednej hodine v Žabokrekoch tam pod holým nebom som Vám zaslúbil, že za opustený pospolitý ľud a za to, aby naša drahá vlasť vždy kresťanská bola, pri každej príležitosti bojovať budem; tak to isté v tomto mojom otvorenom liste len opakovať môžem. Z vašej neohrozenej oduševnosti ja novú silu čerpať budem ku ďalšiemu boju. Nech bárs čo hovoria alebo píšú liberáli o ľudovej strane, ja silne som presvedčený, že v drahej vlasti našej **jedine len ľudová strana má budúcnosť**. A ponač už teraz v krajinskom sneme celý žabokrekský okres zastupovať budem, som v tej nádeji, že v krátkom čase skrze moje neunavné účinkovanie celého okresu dôveru získam. Nech od dnešného dňa láska, svornosť a pokoj panuje medzi vami, nech vás Pán Boh všetkých požehná.

V Budapešti, 1902. 18. februára.

Dr. Fr. Major,

krajinský vyslanec žabokrekského okresu.

POLITICKÉ CHÝRY.

Nové víťazstvo v Žabokrekoch.

Kortešovanie liberálov.

Ľudáci v žabokrekskom okrese jedno za druhým dvakrát vydobili skvelé víťazstvo nad židovským liberálistvom. Predošlý rok 2. okt. do boja nás viedol Štefan Rakovszky; 11. februára Dr. Franc Major. Keď 2. okt.

zvíťazili sme, nazdávali sme sa, že liberáli sú tak porazení, že v našom okrese viacej už nepovstanú. V nádeji tejto sme sa sklamali. Sotvaj Štefan Rakovszky zažakoval za mandát, začala sa nehanebná kortešačka, ktorá všetky medze zákona a statočnosti prestupovala. Liberálna otrova, to smradlavé pálené zn úplné tri týždne len tak tieklo. Tu sme mali skoro všetkých stoličných úradníkov na krkách; ba aj z tekovskej a z trenčianskej stolice im prišli na pomoc. Pokúšali nás vo dne v noci ustavične. Zlorečili na našich dohovných otcov, sľubovali nejednému že «aký šťastlivý by ste mohli byť, keby ste na liberála hlasovali;» vyhrážali sa nám liberáli, že nám porcie povýšia, jestli na Majora hlasovať budeme; ukazovali nám na kôpku položené dukáty, že tie budú naše; ponúkali peniaze na veksle, že 10, 20, 30 ba aj 50 zl. len v tom páde musíme vrátiť, jestli na Majora hlasovať budeme. Ďaleko by ma to zaviedlo, kebych všetky tie židovsko-liberálne figle chcel spomenúť, ktoré oni upotrebili, aby nás do klepca dostali. A veru nedá sa tajiť, že sa mnohí judási našli, ktorí zapreli svoje ľudové kresťanské presvedčenie, buď z ostiechavosti, buď pre fľašku, alebo pre peniaze; ale väčšina stála jako skala, ktorú ani brány pekelné nepremôžu.

Jadro ľudákov.

Že my ľudáci zvíťazíme, v tejto nádeji nás upevňovalo to povedomie, že jadro ľudovej strany v našom okrese, t. j. *Chynorany, Skačany, Nedanovec, Solčany a novácká dolina* ani na jedno okamženie sa neklátilo. Ku ktorej stránke sa tieto obce pripoja, tá je istá víťazstva. Naozaj radosť to bolo vidieť, s akou oduševnenosťou prijali nášho milovaného Majora v týchto obciach. Tak ku pr. keď 2. februára pán Major po poludní z Chynorian do Skačian sa ponáhlal, gazdovskí mládenci z Chynorian vo veľkom počte na koňoch až po Malé-Bielice ho odprovádzali. Čo keď žabokrekští židi videli, zubami škripali, a aj nechcejúc boli očitými svedkami toho, že s jakou oduševnenosťou sa chovajú oproti p. Majorovi. Podobnou oduševnenosťou v ten deň prijali ho aj v Skačanoch.

A zakiaľ my ľudáci ráťali sme dni, ktoré nás od istého víťazstva oddeľujú, zatiaľ židovskí liberáli napínali všetky sily, aby nám jedného alebo druhého klatiaceho sa ľudáka zakúpili. Niejedon takýto judás ešte večer mal na dome Majorovú zástavu a ráno už Rudnayho zástava sa mu na dome vypínala. O takýchto ľudáci to povedali, že ich židi pobirmovali. Takto vo veľkej napnutosti zaslútnul deň 11. februára.

Židovskí liberáli na všeličo ráťali, ale všetko ich sklámalo. Ráťali, že ostatný fašiangový deň ľudáci tak sa spijú, že na voľbu mnohí neprijdú. Ja ale proti všetkému očakávaniu od rána až do večera ani jedného opitého ľudáka som nevidel; ale áno, videl som liberálnych sedliakov, spitých tak, že na nohách stáť nemohli. Ráťali liberáli, že 11. februára bude tuho mrznúť, pršať, sňah padať, ale z toho všetkého nič nebolo. Pán Boh nám doprial pekný čas. Je pravda, že sme po veľkom blate chodili, tak, že tu i tu nie jednému aj obuv v hustom blate

zostala, ale ináč bolo pekne, ticho a teplo. Konečne rá-
tali, že ľud stratí trpezlivosť dlho čakať, že sa rozpráča
a zuteká. A trebárs náš tábor nebol vojskom obklúčený,
naši ľudáci ani sa nerozpráhli, ani nezutekali, ale pri
9 bandách našich ľudáci veselo spievali a tancovali na-
koľko to veľké blato dovolilo.

Odhadzovanie hlasov.

Už večer 7 hodín bolo, a ešte vždy sme v menšine
boli. Akože stojíme? pýtali sa ľudáci jedného-druhého
ľudového ablegáta. Ešte vždy v menšine sme! bola od-
poveď. Čo aj nebol div, pretože do 7 hodiny 83 ľudových
hlasov odmrštili. Aby Lénart a jeho kollega Čemnický
niektorému ľudákovi hlas odmrštil, ku tomu veľmi málo
bolo treba. Tak ku pr. v jednej obci dvaja voličia mali
krstné mena zle zapísané. Jedon z týchto bol liberál a
druhý bol ľudák. Netreba byť filozofom, aby človek na tú
pravdu prišiel, že keď príjmu vótum jedného, prijať musia
i druhého. Ale židovskí liberáli nie preto sú slobodomys-
selní, aby pravdu soznali, ale aby ju prekrútili. Príjde
hlasovať najprv ľudák, ktorého krstné meno chybné bolo
do lajstra poznačené — a jeho vótum odmrštia; príjde
hlasovať liberál, ktorého krstné meno tiež chybné bolo
poznačené a jeho vótum *prijmú*. No drahí rodáci čo po-
viete na takéto vysluhovanie pravdy? Není to sviňstvo?
A ešte tie cesnakom a cibulou páchnúce «Slov. Noviny»,
ktoré nám počas volebného pohybu čo deň to deň zdarma
posielali, nehanbia sa ľuďať, že vraj tá liberálna strana
háji práva ľudu. Veru pekne nám háji naše práva, keď
nás jako dajaký zbojník o naše najsvätejšie volebné právo
ozbija! Hľa, na takýto spôsob asi do 6. hodiny vyše 80
ľudových vótov nám odmrštili. Ale keď videli o 6. hodine,
že liberáli už všetci odhlasovali a ľudákov čakalo ešte na
hlasovanie vyše 300, potom už viacej ani jedného ľudáka
neodmrštili, lebo čo by im to aj bolo osožilo? Liberálni
predsedovia vidia, že Chynoranci, Skačanci, Nedanov-
čania a tí z nováckej doliny, netratia trpezlivosť, že ne-
zutekali, oni (liberálni predsedovia) stratili trpezlivosť a
už potom sami sa náhlili, aby voľba čím skôr dokončená
bola. V noci o 11. hodine oddané bolo ostatné vótum.

Výsledok voľby.

Výsledok bol ten, že Major o 220 hlasov dostal vi-
cej než Rudnay. — Z toho, že keď sme p. Rakovského
volili, mali sme o 385 viacej, ako Rudnay a teraz len
o 220 máme viacej ako Rudnay mal, nijak nedá sa uza-
tvárať na to, že by teraz ľudová strana slabšia bola, ako
2. októbra; lebo p. Rakovszky dostal vtedy 935 hlasov a
p. Major dostal teraz 1012 hlasov. Že všetky vóta naňho
oddané prijaté neboli, za to nemôžu ani voličia, a ani
p. Major, ale len liberálni predsedovia, ktorí pravdu takto
vysluhovali.

V noci už 1 hodina minula a Lénart ešte vždy čosi
babral na Majorovom mandáte, a len s nechutou o 1 ho-
dine vyšiel von a výsledok voľby oznámia, Majora za
krajinského vyslanca žabokrekského okresu vyhlásil. Pán
Major, prijímaj z rúk Lénartových mandát, ani slovička

mu nepovedal a sprevádzany ablegátmi ľudovej strany a
aspoň ale so 600 voličami, faklovým prôvodom a muzi-
kou ho odprovádzali do fary. Pred farou zástup sa za-
stavil, p. Major a p. Breštenský srdeca prenikajúce slová
prehovorili k ľudu, po čom sa ľud oduševnený v najväč-
šom pokoji oddialil.

Dr. Franc Majora dôvernici boli pri prvej komissie
gróf Ladislav Hunyady a Károl Tóth, lekár z Urmína;
pri druhej Vilmoš Vragássy, lekár z Prašíc a Koloman
Bresfenský. Pred voľbou a v deň voľby nasledujúcich
ablegátov ľudovej strany sme tu mali: J. Trubíny,
dr. Ernszt, Abaffy, Jankovič, gr. Aladár Zichy, Mikuláš
Zboray, Štefan Szabó, Desider Ajtič-Horwáth a Pavel
Kovács. Aj liberálnych ablegátov bolo tu asi 5, ale títo
vidia, že Rudnay buchne, po poludni zfujazdili jako
čert s hriešnou dušou, aby nemuseli byť očitými sved-
kami víťazstva ľudovej strany.

Naši Evanjelici.

Evanjelici jak 2 okt. tak aj teraz so židmi držali a
s nimi aj hlasovali. — Nuž vidia, toto tuhé priateľstvo
medzi Evanjelikmi a židmi, aj nechtiac pýtame sa našich
Evanjelikov: odpovedzte nám, ale podľa svedomia: Kto
vám je bližej ku srdcu, či židia, alebo vaši spolubratia
katolíci, ktorí sú kresťani práve tak, ako aj vy? A že
židovsko-liberálne panstvo v našej drahej vlasti ešte vždy
panuje, toho medzi iným aj to je príčina, že pri voľbách
po celej krajine Evanjelici a kalvíni všade so židmi hla-
sujú. Nuž keby v našom okrese viacej Evanjelikov bolo,
istotne nie kresťanstvo, ale židovstvo zastupujúci ablegát
bol by v našom okrese vyvolený býval. Buď Bohu chvála
teda, že tých Evanjelikov v našom okrese tak málo
máme.

Jako 2 okt. tak aj teraz naši liberáli s dlhým nosom
pratáli sa zo Žabokriek. Niejedon, ktorý sa dal peniazmi
zakúpiť na liberálnu stranu, vidia, skvelé víťazstvo ľudá-
kov, hryzenie svedomia cítil a nevedel, čo má urobiť s
tými Judášovými peniazmi, s ktorými svoje «kresťanské»
presvedčenie predal. Známy jedného zakúpeného liberála,
ktorý keď domov prišiel, celkom zronený zvolal: «Ach
ženo, zle som urobil, keď som tie peniaze judášové prijal;
bodaj by sa boli prepadli liberáli prv, než ma zviadli!»

Víťazstvo ľudovej strany je zrejším dôkazom, že
keď tie od liberálov prenasledované sedliacké haleny
spoludržia, tak sú mocné, že všetky židovské frkoty a
kabáty schovať sa musia. Naša oduševnenosť v istej
miere pochádza od susedného prievádzkeho okresu. Bárs
by sa aj naša terajšia oduševnenosť rozšírila na okres
susedný topolčiansky, aby aj tam ľudová strana zvíťazila,
čo aj silno úfame. Sláva ľudovej strane!

Päť dní roku 1900 v Ríme.

Napísal Heraklius Porubský. (Číslo VIII. Katolíckych
Hlasov, vydáva Fr. Richard Oswald.)

Zaiste nič milejšieho nemôže byť nábožným pútni-
kom, putovavším minulého leta do Rímu, než knižočka
táto. Tu najdú opísané, čo všetko radostného zkusili a
utešenými obrazmi znázornené, čo tam znamenitého vi-
deli; každý teda, kto chce sa milo rozpomenúť na svoje
putovanie do Rímu, nech zaraz obstará si túto peknú
knižočku. Dostať u Fr. Richarda Osvalda, správcu fary na
Teplej (Lenge, o. p. Bélabánya, Hont m.) Cena 40 hal.,
s poštou 45 hal. 50 výtiskov 18 korún, 100 výt. 35 kor.

KRAJINSKÝ SNEM.

Minulého týždňa boli zasadnutia snemovne zaujímavé v najväčšej miere. Každý takmer deň priniesol liberálom novú porážku, najťažšie ale údery padaly na samého Szélla.

Eudová strana a všeobecné hlasovacie právo.

Eudák Ján Molnár hovoril proti rozpočtu so stanoviska ľudovej strany. Predniesol početné prechmaty kortešov liberálnych pri voľbách a osvedčil sa, že voľby nemôžu byť u nás spravodlivé, zakiaľ nezavedieme tajné hlasovanie po obciach. Uznal, že Széll na naliehanie strany ľudovej robí pokroky v záujme zachovania zákonov volebných, ale úradníci si toho ani najmenej nevšímali. Predostre návrh, aby na spôsob belgického volebného zákona, ktorý tam takzvaná klerikálna strana zaviedla, aj u nás utvoril sa zákon o všeobecnom volebnom práve, dľa nehož mal by byť voličom každý občan, 20-tý rok svoj doplnivší.

Medzi rečou Molnára nadrapoval sa Ďuro Kubínyi, liberál, že je on veru lepší Maďar ako je Molnár. (Poznamenáme, že p. Kubínyi hovorí veľmi nepeknu «totoš» maďarčinou.) Molnár ale odhalil jeho vlastnenie, keď spomenul, že p. Kubínyi pred svedkami vyslovil sa, že radšej má 10 pánslavov v parlamente, než jedného ľudáka a že na miesto Apponyiho chcel by za predsedu rakúskeho Lobkovitza, lebo že je Apponyi vraj jezuit. Toto poslednie Ďuro Kubínyi tajil. Ale zle pochodil, lebo p. Kuna kaplán, ktorý to od neho bol počul, vo verejnom liste mu to do očí vykričal teraz, dokladajúc, že sa snáď p. Kubínyi nerozepamätá už na svoje slová a to snáď preto, že bol *podnapitý*, čo sa vraj uňho často príhodi. Aj p. dekan Chocholusa píše mu vo verejnom liste, že čo Kubínyi o reči programnej p. Chocholusa na sneme povedal, je *verejně tuhanie*.

Cesta trónneho dediča do Petrohradu.

Kossuthisti a židia veľmi hnevajú sa, že trónny dedič šiel do Ruska cárovi poďakovať sa za jedno vyznamenanie. Židia hnevajú sa preto, lebo Rus drží si svojich židov na úzde, a Kossuthisti hnevajú sa preto, lebo oni sú najponíženejší pajtáši židov uhorských, ktorých považujú za tých najlepších uhrov-vlastencov.

Z týchto príčin Belo Komjáthy podal interpelláciu v tejto veci, asice veľmi zúriva proti osobe trónneho dediča a vôbec proti Habsburgovcom. Sťažoval sa na nevďačnosť so strany Habsburgov voči uhrom. Nebohéno Rudolfa, ponač sympatisoval s Maďarmi, usilovali sa odtrhnúť od nich. Terajšieho následníka trónu treba naučiť krajinským zákonom a prinútiť ho, aby si etil zákon. Vyslovil i pochybnosť svoju, či po tom, čo sa stalo, možno to arciknieža považovať za faktora.

Výkriky s krajnej ľavej strany: Éljen Komjáthy!

Eud. Olay: Pravdu povedal! Následník trónu nevie ani po maďarsky. Nech sa najprv naučí hovoriť po maďarsky!

Komjáthy doložil ešte, že treba vysvetliť následníkovi trónu, že moc a sláva koruny môže vyplývať len zo spokojného Uhorska. Zákon z r. 1222 v istom ohľade obstrihal právo národa, ale jestli by nohami šliapali naše práva, jestli by zauskovali naše seba povedomie, tak to obstrihanie bude napísané na šabli a budeme vedieť vydobíť mu platnosť. — Po tomto úvode postavil ministerpredsedovi otázku: Či vláda brala účasť na tom, keď sa plán petrohradskej cesty ustáľoval? Či vynaložila príslušný jej vplyv? A či následník trónu neprijal ministra à latere, keď sa u neho hlásil o výsluch?

Ministerpredseda Kol. Széll odpovedal hneď, ale nepovedal nič nového. Rozpovedal, že cesta nemá politického významu, následník trónu bol sa len poďakovať u cára, že následník trónu neprijal ministra à latere preto, lebo nebol vtedy doma, keď sa hlásil o výsluch, a ohľadom toho, že v sprievode následníka nebolo uhorského predstaviteľa, predniesol len to, čo bolo už v novinách o tom popísané. Nápadné bolo len to jeho osvedčenie, že prijíma solidaritu s Komjáthym dotyčne tej jeho výpovede, aby v otázkach, kde ide o česť a postavenie krajiny, nebolo rozdielu medzi stranami, ale aby všetci stáli v jednom šiku.

Komjáthy nevezal odvetu v známosť, ale ďakoval ministerpredsedovi za jeho «úprimné, mužné osvedčenie».

Obránenie trónneho dediča.

Nápady proti trónnemu dedičovi a to čiastočne prikrývajúce tých nápadov so strany Szélla ľudovi vyslanci nenechali bez slova. Chopil sa slova náš veľikáš Rakovský. Najprv len hovoril proti rozpočtu. Dojímavé bolo, keď vytýkal vláde, že vykazuje už vyše 250 milionov zvyškov a z tých peňazí nerobí pre chudobu nič. Ľud žobré po uliciach verejne, putuje do cudziny a bohatí páni nehania sa otrčať dlane, aby prijali veľiké penzie. Aj minister financií uznáva vraj, že je krajina chudobná a predsa rozhadzujú sa peniaze na luxuriozne zbytky, ako na stavanie rozličných štátnych palácov, n. pr. snemovne, muzeumu atď. Potom zaobieral sa s rečou Komjáthym proti trónnemu dedičovi povedanou a s odpoveďou Szélla. Minister nesmie uhorských občanov a reprezentantov deliť dľa strán. Trónny dedič nešiel do Ruska ako dedič vládnjej strany a nasledovne aj jeho sprievodčí mal sa považovať ako reprezentant krajiny uhorskej. Že prečo by nebol býval súci k tomu reprezentovaniu gr. Zichy ľudák, to mu Széll sotva vysvetlí. Citoval potom odseky z reči Komjáthym a z reči Széllovej i dokázal patrne, že Széll pekne mlčal na tie najostrejšie nápady Komjáthym proti trónnemu dedičovi.

Rakovského slová veľmi skormútily Szélla. Vyhovárať sa nemohol, nuž musel sa poddať. Hovoril, že možné, že nedopočul dobre tie nápady Komjáthym, ale že ich neschvaľoval, ba zavrhol a zavrhuje aj teraz. Toto asi zopakoval ešte päť-šesť rázy a potom tak vychválil trónneho dediča jako len najlepšie vedel.

Do reči Rakovského miešal sa príliš Oskar Ivánka. Rakovský mu ostro odsekol, že je on tu *posledný* človek, ktorý by smel učiť voľakoho o spôsobe reči. Upamätoval ho, že 1896. prijal bol podporu ľudových voličov a teraz ich prenasleduje. Ivánka mu odpovedal týmto sedliackym podobenstvom: Pri oračke pod sejbou vďačne prijmem voly p. spoluvyslancové a keď sľafa už zelenie, vtedy zo siatiny vypalicujem jeho voly. — Rakovszky upozorňoval Ivánku, že toto podobenstvo nezaslúžia tí *chudáci kňazi*, ktorí vedú spolky, do sväzku «Hangyi» patriace.

K lepšiemu porozumeniu tohoto podotkneme, že tá «Hangya» to je taký ústredný sväzok potravných spolkov, ktoré sa boly pridaly k tomu ústrednému spolku. «Magyar Szó» píše, že p. Ivánka má u tej «Hangyi» ako člen správy 4000 zl. ročitého platu — no my sme počuli, že má už 5000 zl. Či má ešte aj diurná, nevieme; a jakú tam môže mať prácu popri asi 30 dobre platených úradníkoch, tiež nevieme. Ale to vieme, že Ivánka na žiaden pád nemôže mať toľko starosti a práce u Hangyi, ako majú vidiecki duchovní so svojimi spolkami. Aj to vieme, že keby nebolo tých duchovných, nuž nebolo by ani spolkov, a nemal by p. Ivánka ani tých 4000 zlatých dôchodku z nich. A týchto kňazov pripodobňuje Ivánka k volom!

Jubilejná púť do Rímu.

Z príležitosti 25-ročného Jubileuma pápežstva Jeho Svätosti Leva XIII-ho.

Duchovným vodcom maďarských pútnikov: veľkom. a dôst. p. Karol Kálmán, farár sóškútsky, býv. vyslanec snemový, majiteľ zaslúženého kríža pápežského «di benemerenda».

Duchovný správca nemeckých pútnikov: vel. pán František Grósz, kaplán v Etyeku, majiteľ zaslúženého kríža pápežského «di benemerenda».

Duchovný správca slovenských pútnikov: dôst. pán Jozef Kompánek, farár veľkostratický.

Smer cesty:

Budapešť—Fiume—Ankona—Loreto—Rím—Florence
Bologna—Padua—Benátky (Venezia) Fiume—Budapešť.

Ceny súčasníctva:

I. trieda na železnici a	I. trieda na lodi	255 korún,
II. « « « «	I. « « «	200 «
III. « « « «	III. « « «	102 «

so šesťdňovou hospodou a zaopatrenie v Ríme a so slobodným vodičstvom.

Podmienky prihlasov.

Tí, ktorí by sa chceli súčasniť na tejto púti, majú sa prihlásiť do 10-ho marca 1902. u vel. pána Jozefa Kompáneka, farára ostriackého, ku ktorému súčasne s prihlásením sa má poslať preddavok 30 korún poštovou assignaciou. Ostatné peniaze majú sa odoslať najneskôr do 25-ho marca 1902. na toho istého pána kaplána, po ktorej splatke sa cestovné listy každému pútnikovi doposlú. — Ku prihlasom majú sa mimo toho priložiť aj tie peniaze, za ktoré by niekto chcel mať talianske peniaze.

NB. Bárs sme určili čas prihlasov až po 10. marca, predsa prosíme — aby sme všetkým požiadavkám vyhovieť mohli — o včasnejšie prihlásenia.

Vedet' treba.

Straniva bydla. Pútnici dostanú v Ríme na 6 dní bydlo (prípadne aj na dlhší čas); avšak o stravovanie sa sami postarať majú.

Cesta zpiatočná dl'a vole,

avšak po vypršaných 6 dňoch pri vodení vodcov prez Florenciu, Bonloniu sv. Katarina, sv. Dominik, Campo Banto, Petronilla), prez Paduu (Sant Antonio), Benátky (Venezia, S. Marco, palác dózov, Lido atď.), Fiume (Terzat, kde dom nazaretský poprvé spočinul a odkiaľ sa odobral do Loreta, Abbazia), prez Záhreb do Budapešti.

Ponevác sú listy cestovné na 60 dní platné, a spoločovanie len ta idúc je nutné, — a za predĺženie bytov pútnici III. triedy neni sú povinní doplacať, môže si svoj pobyt v Ríme každý pútnik dl'a ľúbosti predĺžiť a na zpiatočnej ceste po čiare železníc kdekoľvek cestovanie pretrhnúť. V takom páde musí si dať cestovný lístok na stí, anicna ktorej do vozňa vstupuje skrze šéfa stanice

poznačiť na tú stanicu, na ktorej sostúpiť mieni — a toto vždycky opakovať, kedykoľvek sostúpiť chce, aby sa v niektorom meste pobavil; ináč by sa stal lístok neplatným.

V mene usporiadania a vysvetlenia na dotazy podá

Jozef Kompánek,

farár ostratický (Nagy-Sztricze Trencsénmegye).

BESEDNICA.

Sklerósa.¹

Zmizlo listie, kvety hravé,
jasmin, charpa², šíp, mimósa³;
iba v biednej mojej hlave
čerstvo dužie⁴ vždy sklerósa.

Nie to ruža vône, krásy,
nie sklená byl, ni v skle Róza,
lež čudesná striga kási,
muzikálna, lstná sklerósa.

Hudobná je, áno, áno,
kypí, sipí, až to hrôza;
hučí, fučí večer, ráno
závistnícka zmij⁵, sklerósa.

Nedopraje šeptu, hlásku,
by mi vyznal tak sub rosa⁶
tajnosť srdca, súcit, lásku,
nedopustí ver sklerósa.

Neľaká sa kliešti, rýčov,
nezmrví ju mluna dósa⁷;
posmech tropí⁸ z Urbančičov⁹
neodbitná, zlá sklerósa.

Bliktry jej Pešť, šuvichs Viedeň,
humbug veršik, prosby prósa.
V ušiach cíti, just, svoj eden
bezočivá, psia sklerósa.

Nehne ztadiaľ v žitia dobe,
neuprechne besná koza!
Až v tichučkom zmlkne hrobe
zlorečená saň¹⁰, sklerósa. *Dlhomír Poľský.*

¹ sklerósa = usná nemoc, ² charpa = smokvet, ³ mimósa = netýkajka, ⁴ dužef = rásť, ⁵ zmija = had, ⁶ sub rosa = potajomky, ⁷ mluno = elektrika; dosa = dávka lieku, ⁸ tropíť = robíť, ⁹ Urbančič = uši lekár vo Viedni, ¹⁰ saň = šarkan, drak.

Môj prvý výlet.

Dobre padne človeku, keď si tak po šesťdňovej práci odpočine. Nedľa je deň odpočinku — pravda že len telesného — nie ale duševného. V nedeľu máme zvláštne duševne pracovať skrze modlitbu, navštevovanie chrámu, slyšanie slova božieho a omše svätej a skrze čítanie nábožných a poučujúcich spisov.

V jednu nedeľu ráno som išiel do chrámu, abyh ako verný syn cirkve rím. katolíckej slyšal slovo božie a omšu svätú. Keď som to pobožne vykonal a prišiel z chrámu božieho domov, prechádzal som sa po izbe i naraz mi prínde myšlienka: «pod na výlet». — Dobre, pojdem. Sadnem k obedu, zjem teplú polievočku mäsovú, radšej päléné nepijem, na miesto toho ale kde-tu polievočku mäsovú; nechýba ani kapustička — lebo kto kapustičku nejie, to nie je dobrý gazda. Po mojom mastnom obedu som si vyšiel hrdo z mojeho hniezda Podh... na ten moj prvý výlet.

Zanechám Pod... kráčam asi 80 krokov a z ľava mi padne do očí dedina Kol...

— Mám ta ísť? — prejde vetrík myslou mojou.

— Nie! — druhý raz! ak ma Pán Boh živí!!

Posiel som ďalej — popod zámok — a pozerám, hľadím na hor, na tie staré, mocné staviská, tak sa mi zdalo, jakoby boly plakaly nad minulosťou! a jedna slza vypadla i mne z oka, plakal som i ja sám nad sebou. A som ani nezbadal, už som bol pri krížovej ceste, ktorá vedie do Bi... a do Ho...!

— Kde mám ísť? — do Bi... neidem. A večer som obanoval, že som neišiel. Poberám sa ďalej a naraz sa najdem pred jednou starou, otrhanou, ošarpanou krémou takzvanú «počkaj». Tu si zastanem, postojím oddajúc sa žalostným myšlienkam. Prijde mi na um, kofki krémári tu zbohatli a teraz ako pháni urodzení boháci v hoteloch sa smejú! Rozmýšľam so slzami v očiach, kofki chudobní tu v tejto kréme svoje dosť ťažko vyrobené haliere nechali za tú nešťastnú besnicu a korhelicu, a teraz od hladu hynú! Kofki sa tu jedom natrávili! Jedom to pekelným! Ej veru «počkaj»! Už som bol 100 krokov ďaleko od nej, ale na tú škodu, ktorú zapríčinila, nemohol som zabudnúť! Ešte raz som sa pohrozil palicou: «počkaj len, počkaj». A čosi kamsi už som mal pod nosom druhú krému. «Šavranec». Zasmejem sa tak trpko! Ved som ja nie vizitátor krčiem! Znáte — milí čitatelia — tu vo Spiši krčiem až priveľa — ako aj inde. A kde krčiem moc, čo z toho nasleduje? to už sami dobre znáte. — «Jesto moc korhelov». Ale jesto i moc zchudobnelých gazdov; ký div, že potom chcú len chytro zbohatnúť — pravda že nie tu doma v našej milej vlasti, ale v Amerike — a preto ta hífne utekajú. Len minulého 1901-ho roku ich išlo z našej spišskej stolice 3128 čo mali pas, a bez pasu kofki ušli?! Krémy skoro všetky majú u nás noví pháni vlasthenci khazári. — Tito bohatnú a my chudobnieme. Tito so dňa na deň silnejší sú a my slabší. Týmto rastie kapitál a nám rastie dlžoba! Maj sa potom dobre!

Trocha som bol už ustal a zlý duch ma ťahal dnu! No veru ja do krémy neidem. A po čo? potúžiť sa? Od trungu ešte zoslábnem. Na šťastie išiel tade po ceste jeden žobrák, dám radšej tomu chudobnému almužnú, z toho budem mať osoh pre nebo! Na čo bych ja dával boháčovi krémárovi za otravu môj ťažko vyrobený haliere? A pobral som sa ďalej až do Pon...

Pon... to je malá dedinka. Dosť málo obyvateľov a ešte kofki z nich v Amerike?! Známi ma obstali a shovárali sme sa o tej našej politike, čo a jako? Mužovia sa chválili, že sú oni všetko ľudáci, ale ženičky ich prezradily, kričaly mi za chrptom: «to sú všetci 10 korunnikovi liberáli a liberálov do Le... prevázali». Tu ho máš! Ženy všetko vybubnujú. Zahanbili sa a mne prisľúbili, že už liberálmi viac nikdy nebudú. Za to pochvalu dostali.

«No a «Krešťana» čítavate?» pýtam sa ich.

«Len jeden exemplár chodí sem» — hovorí Palko Sedl...

— To veru málo! — hovorím.

— Čítavam aj «Listy sv. Antona» i ten chýrečný katechismus od spolku sv. Vojtecha — hovorí tam jeden.

— Čo? teda vy ste i údovia spolku sv. Vojtecha? — pýtam sa ich.

— Práve minulého roku sme vstúpili šestoria do toho spolku.

— To pekne — pochválím ich — od Vás; príklad by si mohli mnohí od Vás brať a vstupovať hífne do toho nášeho spolku.

Nad tým sa zaradovali, tak im tváre od radosti horely. — Ale sú už 4 hodiny, slnko sa už chýlilo k zapadnutiu.

— Ako-že ja zajdem domov po tme? — žalujem sa im.

— Po ľahky, Bi... šú blízko a ztadiaľ na železnici, mi dáva jeden — smejúc sa — odpoveď.

— Jako? — pýtam sa.

— Na železnici — hovoria všetci.

— Bi... však nemajú železniciu — odvetím ja.

— Ba majú — všetci jednohlasne.

— I sobral som sa cestou cez pole do Bi...c.

Málo chýbalo, že som nepoblúdil. Prijdem k dedine, tam lárma a krik...! Čo to? Kde to? V kréme! Taká lárma, takého kriu niet hádam ani v pekle! Lárma, a to ešte dnes v nedeľu?! Tak zachovávajú tu príkaz boží «spomni človeče, abys' deň sviatočný svätíl!» Oni ho svätia, lenže komu — Luciferovi! Zo zvedavosti vojdem dnu do krémy. A aby ma krémár nevyhodil, som si pýtal pohár vína. Vypjem. Ej! ale hlavička moja! Tá bolí ešte i dnes od neho. Múselo sa to vínko v pivnici samo urodíť. No, veru u nás v podhr. konzume o mnoho lepšie máme. Od toho nás hlava nebolí. U nás v konzume si kupujte vínko, od toho vás hlava nebude boľeť. Teraz už viem, čo sa tak Bi. veni žalujú na hlavubolenia, kedykoľvek príjdu na trh.

Krému zanechám a žialím nad tou mládežou krešťanskou — ktorú som tam v kréme videl potlkať sa a do záhuby padať. Žialím i nad tým, že tá mládež má

takých ľahkých rodičov, ktorí diety svoje nechajú, dajú na opateru žida. — I radostnú novinu som počul. Ten krémár že už dosť hodne sbohatnul, a teraz sa už poberá preč. Šťastlivú cestu mu! Len čím skôr, tým lepšie! Bi..veni mu pas za darmo hádam vystavia i odvezú až ku hraniciam. A ja chudobný robotník celú týždňovú mzdu dám mu — darujem na cestu.

V dedine sa stretnem s jedným priateľom, ktorého prosím, aby ma zaviedol k tej železnici. Dobré — hovorí. A celou cestou mi hovorí o politike a bije sa v prsia, že veru oni sú liberálni. Pred voľbou 40 korunníkoví a po voľbe 50 korunníkoví liberáli!

— Ale všetci ste hádam len nie liberáli? — pýtam sa ho.

— Ba veru všetci okrem jedného — hovorí.

— I starý Joz.. Pat.. je liberál? — pýtam sa.

— Na starosť! Chce tiež väčšiu penziu — hovorí.

— A kto-že je to ten jeden, čo je nie liberálom? — pýtam sa, nastúpiac cestu do magazína obecného.

— Aha, tamto býva s ľavej strany.

— A ako mu meno? — pýtam a vyzvedúvam sa.

— Juraj Šmihula, to je jediný jedinák — ľudák. Tuhý ľudák. Ten sa nedá zapredať, ako my sa dáme, za jednu korunu, za pár viršlov a za 2 šuster-kuby. Ten svoje presvedčenie nepredá, nepojčia liberálom, — žalosťne ale i radostne hovorí priateľ môj!

Sláva takému mužovi, ako je Juraj Šmihula, sláva, vo 3 vrchy sláva! Len bojujte, Jurko, i na ďalej pod zástavou ľudovou! Odporúčam ho pánu Zaoskovi. Ostatní všetci okrem tohto jedného sú masné hrnce vylizujúci liberáli.

Môj známy ma privedie do sypárne dedinskej, ináč do areštu, kde mi ukáže tú ich mašinu, na ktorej sa to ja mám poviezt domov! Skoro som zamdlel, veď je to nie mašina-železnica, ale len mašina stará sečkovica. No, už ma tí Pongr..veni do klepca chytili; dali mne tí mašinu! Ako-že ja teraz domov zajdem po tme? Prv nežli by som sa bol odobral od mojeho priateľa, som si ešte tú mašinu poobzeral. Stará, len na oheň! A to ešte 32 korunníková! Za to byť liberálom?! To musí len byť gusto!

Začal som lármu robiť, tak že sa mnohí sbehli, «čo je to za lárna?» Nič, a ja poď per pedes vo tmavej noci domov. Strašná tma, ale som predsa šťastlivo poťrafil domov.

Večera mi dobre chutnala. Domácim som rozprával kde som bol, čo som videl a zkúsil! Radovali sa, že som ich tak zabavil. Prosili ma, by som i na budúce dakde výlet zrobil a by som i môj prvý výlet v «Krestan»-e opísal. Čo som všetko prisľúbil. A—y.

Poľnohospodárske museum, ktoré nachodí sa v Budapešti na Kerepeši-út č. 72., odporúčame obecnstvu k návšteve, keď pri dajakej príležitosti príde do Budapešti. Tu sú vystavené rôzne plodiny a náradie hospodárske a neplatí sa žiadne vstupné.

CHÝRNIK.

Úctivé upozornenie!

Láskave prosíme ctených čitateľov, keď pošlú predplatok na noviny, nech nezameškajú prilepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačenu adresu, t. j. meno a bydlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany poľahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môžeme urobiť takým neprávosťami ako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú. *Vydavateľstvo novin.*

Pozdravenie žabokrekským ľudákom. Závodskí ľudovia voličia vyslovujú najvrelšie vďaky hrdinským voličom ľudovej strany v žabokrekskom okrese, že ostali verní aj druhýraz zásadám kresťanským. Nech žijú voličia ľudovej strany! Nech žije dr. Franc Major!

S kresťanským pozdravom v mene závodských voličov Závod (Prešporská s'ol.) *Štefan Vrablec.*

Revolúcia v Trieste. 14. t. m. asi 20-tisíc robotníkov zastavilo prácu v Trieste a vydržiavajúc všeobecné shromáždenie dali sa do srážky s policiou i vojskom. Keď osem ľudí bolo usmrteno a vyše tridsať raneno vojanskými puškami, to ešte väčšmi rozhorčilo ľud, ktorý potom z pomsty vybíjal okná po celom meste a dolámal pouličné lampy. Vojsko a polícia nebola vstave prekaziť pustošenie. Zástupy strajkujúcich robotníkov pod červenými zástavami tiahly ulíciami a na ich čele divoké, rozlútené ženské podnecovaly i tak rozhorčený ľud. Tak tiahli po meste s krikom a povylamujúc stĺpy uličných lúčok zapálili z ciev valiaci sa plyn, tak že lampy zmenily sa v obrovské fakle; plameň šľahal vysoko ako by zo zeme a hrozil mestu veľkým nebezpečením. Vojsko a hasičia len horko-fažko boli vstave udusiť horiaci plyn a cievny zapchať. Výtržníci na viacerých miestach povytiahali dlažbu a kamením hádzali do vojska, ktoré pred kostolom sv. Antona najprv dvaráz strelilo slepými patrónmi, ale keď divoký zástup neustúpil a neprestajne útočil na vojakov, títo v sebaobrane museli streliť i po tretie, teraz už ale ostrým nábojom: dvaja robotníci a jedna ženská padli mŕtvi a asi dvadsať ľudí bolo viac-menej raneno. Večer mesto sa trochu utišilo, lebo s večernými vlakmi došli z Lublane štyri stotiny vojska. No na druhý deň, v sobotu zas boli srážky medzi robotníkmi a vojskom. Menovite popoludní medzi 3. a 5. hodinou strhnuť sa krvavý boj. O 3. hod. totiž robotníci ako by na povel razom na všetkých bodoch napadli vojsko: útočili paličami a kamením. V mnohých uliciach vojsko muselo bodákom očistiť cestu. Krvavý výjav udal sa pred tou miestnosťou, kde boli vystretí tí robotníci, ktorých v piatok usmrtila manlicherka. Magistrát mestský vo svojom mimoriadnom zasadnutí uzavrel, že udelí 10-tisíc korún

podpory rodinám zastrelených a ranených robotníkov, ďalej že mŕtvých na svoje trovy dá pochovať a že zakročí pri vláde, aby pri stíhaní robotníkov mala ohľad na to, že i vrchnosti prenáhleno zakročili proti strajkujúcim a že vzbúru zapríčinila spoločnosť Lloydu, ktorá keby hneď bola vyhovelá oprávneným požiadavkám svojich zamestnancov, nuž úplne mohli vystať smutné následky strajku. Skoro na všetkých domoch vejú čierne zástavy ako vo všeobecný smútok: v zbúre pätnásť ľudských životov a vyše 60 ranených padlo v obeť. — Novšie telegrafujú: Ačkoľvek v Trieste je už všetko ticho, vláda aby prekazila prípadné ďalšie výtržnosti, dala vyhlásiť v meste stav obleženia a poslala ta kata.

Pápežov kočiš. V Ríme zomrel tieto dni pápežov dvorný kočiš Felix Horký, starý 53 rokov. Horký bol pápežovým kočišom 25 rokov a často vozieval pápeža po vatikánskych zahradách. Na jeho pohrabe zúčastnil sa biskup dr. Vilhelm Fraknói, pápežský komorník gróf Julius Zichy, uhorský apoštolský spovedník dr. Gilbert Czaich a mnoho členov uhorskej kolonie. Horký vydával sa vo Vatikáne za Uhra.

Nešťastný vetroplavec. Kapitán Sigsfeld po 5-hod. vetroplavbe šťastne dorazil na vojenskom balóne «Berson» z Berlína do Antverpen. Pri zostupovaní na zem chcel soskočiť, ale noha zamotala sa mu v povrazoch a tak nešťastne padol na zem, že umrel na mieste. Jeho sprievodca dr. Linke utrpel ľahké urazenie.

Zaujímavá štatistika. Dľa úradnej štatistiky od r. 1891 do r. 1900 narodilo sa v Uhorsku v každom z tých rokov priemerne 8—9000 dvojčat. Štatisticky dokázalo sa, že z detí párne narodených, je chlapcov o niečo viac ako dievčat. Behom toho desaťročia (1891—1900) každoročne narodilo sa trojčat 74—106. Najmenej trojčat narodilo sa r. 1899 (74) a najviac r. 1897 (106). Štvorčatá rodia matky veľmi zriedka. Behom toho desaťročia bolo len 13 mamičiek, ktoré porodily štvorčatá.

Nasledovania hodné odhodlanie. V spišských Hanušovciach sa dňa 2. februára v kostole veľmi dojímavá vec stala. Po svätej kázni asi 30-toria obnovili slávne tento sľub, ktorý pred 17 rokami robili, že sa všetkých pálených nápojov zdržovať a v iných nápojoch miernosť zachovávať budú a čo ešte viac, k nim sa asi 125 nových pripojili — medzi tými aj ryehtár obce — a odriekli sa besnej pálenky a samo od seba sa rozumie aj smradlavých kvapiek. Radosť bolo vidieť to pre Boha učinené vznešené a oduševnené odhodlanie. Daj Bože, aby toho statočného a príkladného ryehtára a jeho poriadných spoluobčanov čím viaceri z našich slovenských bratov a sestier nasledovali, aby už raz prestala najväčšia zkaza nášho slovenského ľudu: nešťastlivá pijatika.

Jakub Haas zomrel. Povestnej firmy Haas a Deutsch, ktorá vládla kedysi millionovými podnikmi a o ktorej sa nedávno tak písalo, že «Firma Haas a Deutch, predtým Uhorsko», pomínul sa aj druhý spoločník. Jedného spoločníka Deutscha pred pár rokmi zastretil Karol Chászár. Odtedy firma stále klesala, konečne praskla a teraz zomrel aj druhý náčelník firmy Jakub Haas. Mal 66 rokov.

Firma Haas a Deutsch predsa teda nestála tak skvele, jako sa to o nej písalo. Neni všetko zlato, čo sa blisťi.

V jozefovskom kostole každú nedeľu sa odbavuje krížová cesta o 1-ej hodine v slovenskom jazyku, a jak náhle bude pekný čas, sa pojde na kalváriu o 2-ej hod. Teda prosíme našich Bratov a Setry aby sa čím vo väčšom počte pripojili. V. J.

Zamrznul celý oddiel vojska. Z Jokahamy oznamujú: Z mesta Aomori ležiaceho na severnej časti ostrova 23. januára odišiel jeden z 210 mužov pozostávajúci vojanský oddiel pod velením jedného majóra do vnútra ostrova, aby tam zamenil jednu menšiu posádku. Vojsko odišlo vo veľkom snahe, na ceste zastihla ho obrovská metelica, v ktorej vojaci zabľúdili a vo veľkej zime krem jedného všetcia zahynuli.

Odanenie cudzincov v Rakúsku. Z Viedne oznamujú: Rakúsky administratívny súd na ponosu uhorského štátneho občana baróna Stummera vyrieknul, že v Austrii bývajúcí cudzinci pri soznaní v Austrii daňopovinného dôchodku svojho majú oznámiť aj pod dôchodovú daň nepadajúci cudzozemský dôchodok svoj, ale len sumárne.

Mliekarský spolok chce zakladať v spišskej Starej Vsi.

Statočný zlodej a oplan človek. V 3. čísle «Kresťana» uverejnený chýr o «statočnom zlodeji», ktorý — dľa toho chýru — bol ukradnul od M. Šlavkoffsky jedny hodinky, a cestou počti tieže nazpät vrátil, je docela vymyslená vec a naničhodna lož, ktorá len naničhodnosť toho človeka dosvetčuje, ktorý to vymyslel a dopisal. Ano buďto kdokoľvek, vysvečenie dal o seba, a o svojom charakteru napisanim toho chýru, vysvečenie dal o svojom zmišľaní, na ktore magyar hovorí: «Bolond lyukból, bolond szél fúj» (t. j. šalena chlava, šalena myšlienka.) Nech si teda povodca toho chýru druhiráz pri takých sprostých žartách vec lepšie rozváži, lebo ináč mu dagdo krk ulomi. — *Šlavkoffsky.*

Redakcia so svojej strany osvedčuje, že túto opravu len na opätovné naliehanie uverejňuje, tón opravenia si neosvojuje a zodpovednosť za ňu na seba neprijíma.

Klopanie v rakve. Z Temešváru oznamujú: Veľký poplach bol tu na pohrabe zámožnej mešťianky Marie Sokopovej. Keď totiž rakev spúšťali do hrobu, počuť bolo z truhly silné klopanie. Pohrabné obecnstvo pojal veľký strach, každý myslel, že mŕtvá ožila a o chvíľu pohrabný sprievod rozbehnul sa na všetky strany. Netrvalo ani hodinku a už v celom meste všakde rozprávalo sa, že Sokopova bola za živa pochovaná. Polícia, ktorá sa dopočula o podivnom páde, dala hrob hneď znova vykopáť a rakev otvoríť. Pritomní lekári prezkúmali mŕtvolu a z jej polohy a silného porušenia nepochybne zistili, že Sokopova nebola zdanlivo mŕtvou, ale že veru skutočne umrela. No pri pátraní našli aj príčinu tých podozrivých zvukov, o ktorých mysleli, že to mŕtvá klope na truhlu. Rakev bola totiž zhotovená zo starého dreva a preto keď ju spúšťali do jamy, veko jej silno práskalo, tak že vnikly na ňom hodné škáry.

Jeden Amerikán píše nasledovné vďakovčenie :
 «Vysokostený Pán Müller! Ja som obdržal od Vás dvojnásobno-elektromagnetický kríž R. B. Nr. 86967, a hneď i upotrebil; zdravie moje vrátilo sa mi v najkratšom čase po upotrebovaní Vášho aparátu. Tak tedy vyslovujem Vám svoju najúprimnejšiu povďačnosť za Váš nezaplátiteľný vynález. Moja choroba bola rheumatismus a ma liečili lekári cez dva roky rozličnými lieky bez výsledku. Lekárske a apatikárske trovy moje činily osemstošesťasedemdesiat dollárov, napriek tomu nemohli mi americkí lekári pomôcť, iba jedine a výlučne len Váš vynález, dvojnásobno-elektromagnetický to kríž R. B. Nr. 86967; preto prijmite ešte raz moje vrele vďaky, milý Pán Boh nech vás za Váš vynález tisícnásobne odmení. — S úctou Jozef Hungler, West Bethlehem, 3-ho decembra 1901. Janal St. Nr. 45. Nord Amerika.

DOPISY.

Velké Oponice.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Ráčte nasledovné riadky uverejniť v našom oblúbenom Kresťane.

Je pravda, že ja vótum nemám, lebo som chudobný človek, ale bárs je to aj tak, že som chudobný, zato mi moje svedomie pokoja nedá, keď sa na tých židov poďívam, čo robia. Ja nemôžem ani v nočnú hodinu spať, a zato sa idem poďívať, čo u nás židia robia. Som išiel 30-ho januára hore majerom, kde veľkom. pán Hecht Jonáš býva. Jako som ku jeho kancelárii prišiel, počul som veselo rozprávať; tak som rozmýšľal, čo to môže byť, ale mi prišla žabokrekská voľba na um, tak som tam zostal ďalej stáť a dozvedel som sa, že pán Hecht Jonáš liberálom aj takým, ktorí nikdy vótum nemali ani mať nebudú — hostinu držal. Dal sa im dobre najesť a napiť. Jak to ale voľakedajší gazda Ďurkovič — ktorý už vótum nemá — zbadal, hneď tam bežal a pán Hecht ho hneď privítal, podal mu ruku «servus pán Ďurkovič, nech sa ľúbi sadnú si, jedia a pijú čo chcú». Z toho môžeme vidieť, jako liberáli nespravodlivo jedajú. Hanba, potupa je, čo robia, ale márne je ich všetko namáhanie! *J. B.*

V Temeši, (nitrianská stol.).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Blahorodý Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte nasledovným mojím riadkom v našom oblúbenom «Kresťane» miestočka dopriať.

U nás minulý týždeň v Čavoji a v Temeši kortešovali liberálni korteši. Zo Žabokriek slúžny, menom Šóky aj s naším Beljanským notárom prišli najprv do Čavoja kortešovať, ale sa im tam nič nepodarilo, tam nemohli

nikoho na liberálnu stranu priviesť a po obede prišli do Temeša a tam sa vrátili do rychtárovoho domu, potom poslali desiatníka po obci, aby zvolal tých, ktorí majú vóta. Tak pojedni aj prišli k tomu rychtárovi; nuž tam jeden z tých kortešov držal zapreté dvere a tí druhí ich podvádzali, až ich tak po tvári pohládzali, že aby pristali na ich stranu, ale sa im predsa nedali podviesť. Ale ich potom tí korteši zaviedli do židovskej krčmy a tam ich potom zase navádzali, ale sa im nepodarilo, len samý posmech. Ešte keď išli von z dediny malé deti ich s krikom vystrájaly a prezývaly. To som všeto na vlastné oči videl aj počul.

2-ho februára prišiel jeden notár z Tardoškedu, čo bol na Valaskej Bellej notárom v roku 1900, na liberálnu stranu kortešovať do Čavoja. Aj bol v našom kostole aby sa každý nazdával, že je on spravodlivý kresťan, že aby môhol aj druhý za ním pokračovať na tú liberálnu stranu alebo podľa známosti, že náš ľud on privedie, lebo má sľúbené, jestli navedie niekoľko mužov na liberálnu stranu, že ho príjmu zase na Valasku Bellu za notára.

Temešský Ludák.

Pôvod, zakladanie a účinkovanie potravného spolku v Štjavníku (trenčianská stol.).

Dôstojný Pán Redaktor!

Úctive prosím, že by ste na žiadosť údov potravného spolku v Štjavníku, nášho jednoročného účinkovania účty uverejniť ráčili.

Predbežne ráčte ale dovoliť, že bych aj pôvod a zakladanie nášho spolku eteným čitateľom na krátko predniesol.

Toto nerobím pre vystatovanie sa, ale pre oduševnenie aj iných našich rodákov, ktorí nech sa neboja ťažkostí, ktoré s pomocou Božou a chuťou k účinkovaniu ľahko premôžené bývajú.

Zakladatelia nášho spolku sú si sami občania z obce Štjavník, ktorí chodiac po širom svete chlebičok svoj vyhľadávajú, skusili a videli tam všeličo dobrého i zlého. Oni ale ako bohabojni a striezliví občania zapamätali si väčším dielom len to dobré a uznali, že vo svete jestvujúce spolky, zvláštne ale potravné slúžia ľudu na pomoc.

Povzbudiac sa skrz toto, jednomyselne si umienili, že i vo svojej obci založia takýto potravný spolok.

A tak v roku 1900 s pomocou Božou založili sme i my základ nášho potr. spolku.

Jako ale každý začiatok, tak aj základ náš bol s veľkými ťažkosťami spojený, lebo nemali sme nikoho, kto by nám bol radu a poučenie dal.

Potrebovali sme dom a keď ten nebol k dostaniu, hľadali sme fundament, kde by sme boli stavanie vybudovali; ale naši nepriatelia všetky výhody nám prekázali.

Toto sme ale s pomocou Božou všetko premohli a kúpili sme majetok, na ktorom sme požiadavkám spolkovým primeranú budovu vystavili. Po tejto ťažkosti nasledovali iné starosti. Zariadenie spolku a tak že by naši

Iudia všetko, čo len potrebuje roľník a robotník, tam dostať mohli. Potom sklepníka takého najst, ktorý bude spravodlivý a poriadny, aby k nemu ľud dôveru mal, atď.

Všetké ťažkosti tieto sme premožli, tak že včul môžeme porovnať náš sklep ku komore, ktorá pre svojho gazdu všetky možné články skriva.

Máme i svedomitého a spoľahlivého nášho človeka, čo odpredavača, ktorý údov spolku svedomite a spravodlive obsluži.

Máme i trafikú a licenc, aby naši ľudia nemuseli chodiť po krčmách, ale aby aj to vo svojom spolku dostať mohli.

Aby som stav nášho spolku lepšie objasniť mohol, tu sdelím naše účty, z ktorých prvé nám predstavujú obrat celoročný, druhé zisk a ztratu, tretie ale stav spolkov (súvahu):

Prvý obrat.

Príjma.

Zapisné 410 k., Účastiny 7360 k., Reskompte 14500 k., Za tovar 36758 k. 84 h., Vrátený interes 33 k. 32 h. Summa 59062 korún 16 halierov.

Výdavok.

Tovar 38387 k. 2 h., Zakladanie 575 k. 62 h., 2-ročná árenda 62 k., Interes od Reskompte 359 k. 50 h., Dom 9918 k. 44 h., Majetok nepohnutelný 500 k., Útraty pri kúpe a prevtelenie do gruntovnej knihy 486 k. 64 hal., Zariadenie sklepu 487 k. 6 h., Furmanky 1305 k. 20 h., Kancellárne útraty 31 k. 36 h., Obchodné výdavky 116 k. 92 hal., Platy 775 kor. 54 hal., Zpiat vratené Reskompte 5000 k., Zvyšok v pokladnici na rok 1902 1056 k. 86 h., Summa 59062 korún 16 halierov.

Celý obrat: **118,124 korún 32 halierov.**

Druhý účet: Zisk a ztrata.

Ztrata.

Zakladanie sp. 575 k. 62 h., Árenda 62 k., Útraty pri kúpe a pre vtelenie do gruntovnej knihy 486 k. 64 h., Interes od Reskompte 359 k. 50 h., Furmanky 1305 k. 20 h., Kancellárne útraty 31 k. 36 h., Obchodné výdavky 116 k. 92 h., Platy 775 k. 54 h., Odpis z náradia 20% 97 k. 41 hal., Čistý zisk 1515 k. 38 hal., Summa 5325 korún 57 halierov.

Zisk.

Zapisné 410 k., Zpiat vratený interes 33 k. 32 hal., Zisk na tovare 4882 k. 25 h., Summa 5325 k. 57 hal.

Tretí účet: Súvaha.

Majetok.

Hotovosť v pokladne 1056 k. 86 h., Tovar 8217 k. 79 h., Dom 9918 k. 44 h., Nepohnutelný majetok 9300 k., Inventár 389 k. 65 h., Nezaplatené účastiny 60 korún, Summa 28942 korún 74 halierov.

Ďarcha.

Účastiny 7420 k., Reskompte 9500 k., Nepohnutelný majetok 8800 korún, Tovar 1707 kor. 36 hal., Čistý zisk 1515 k. 38 h., Summa 28942 korún 74 halierov.

V Štjavníku, 1901. 31-ho decembra.

Správa:

Štefan Neuschel m. p., knihvedúci a správca spolku. — Štefan Čupec m. p., pokladník. — Štefan Gežo m. p., Štefan Bobřík m. p. údovia.

Dozorný výbor:

Štefan Ballay m. p., predseda dozorného výboru. — Matej Bobřík m. p., Ján Vároš m. p., Štefan Lieskovský m. p., Ján Bielik m. p., údovia

Drahí čitatelia! Vidíte z našich účtov, že pri všetkých ťažkostiach a veľkých výdavkoch, nie veľký bár, ale koľký-toľký čistý ošoh sme preukázať mohli. Tak malý zisk ale naše oduševnenie nezroní, lebo my hľadáme nie na ošoh, ale na to, aby ľudia dobrý tovar a len na kolko možné v ľavnej cene dostávali. A toto nás pozdvihuje, lebo náš spolok nie len občania naši ale aj zo susedných obcí ľud hufom navštevuje, veď vedia, že ich tam ani na tovare ani pri váhe nikto neoklame.

Dňa 26. januára sme mali valné shromáždenie, pri ktorom miestny pán farár bol za predsedu zvolený, ktorý neunavne napomína údov spolku ku striezlivosti, láske a svornosti.

A že jeho slová nepadajú na neúrodnú pôdu, to z toho vidíme, že tí jeho farníci v láske a svornosti vstave boli sa spojiť a založiť si spolok.

Na základe toho stojí náš spolok pevno, a úfame že keď ďalej zachová si spolok tieto čnosti, nie len spolok, ale aj jeho údovia za príklad budú slúžiť mnohým.

Bože! pomáhaj nám aby sme na slávu Tvoju a na pozdvíženie duševného i hmotného blahobytu ľudí zdarne účinkovať mohli. *Správca potr. spolku Štjavnického.*

Z Prievidze.

Otený Pán Redaktor!

Žabokrekská volba aj pred nami, prievádzkymi ľudákmi bude pamätlivou, a o nej s najväčšou radosťou budeme vyprávať. Mnoho by sme zameškali, ba nevďačníci boli, jestli by sme zkusenosť našu, čo len pár slovami pred verejnosť nedoniesli.

7-ho februára prišli k nám veľkomožný p. Trubínym ablegát, a požiadali nás, aby sme daktorí šli do žabokrekského okresu obrániť ľudákov oproti hovádkým nápadom, ktorým sú od notárov, židov a najatých lumpov a korhelov vystavení, s druhej strany však preto, aby sme ľudákov k votizácii do jedného priviedli, lebo toto je hlavná vec. Daktorí z nás už v ten deň vydali sa na cestu, ostatní však 8-ho a 9-ho išli ta. Podelili sme sa po celom okrese, a konali sme svoju povinnosť. Ale nie tak, ako liberálni korteši, ktorí za plácu najatí boli. Nás bolo asi 60. Mládenci, ženáči, starci; ale ani o jednom nemožno povedať, žeby bol dáku odmenu pýtal, alebo čakal.

Činili sme to z kresfanskej povinnosti, z lásky oproti ľudovej strane, a konečne, aby sme ukázali liberálnym kortešom, ktorých z celej Nitrianskej za dobré peniaze posháňali, ba aj prievádzkým liberálnym panákom a židom, ktorí tiež sa namáhali statočných ľudákov odvádzať, že kresfanskí ľud na nich nič nedá a že chudobný sedliak väčšiu dôveru má k nám, ktorí s ním trpíme, a za kresfanstvo bojujeme.

Náš vodca ten rozkaz vydal, že voličov ešte v pondelok máme odvieť; a síce z rudňanskej doliny do Skačian, ostatných do Chynorian, lebo tieto obce sú našou pevnosťou. Tu o liberálovi ani chýru. — Ľud obydvoh obcí čakal nás. Prijdúc k nim, opravdivá ruvačka sa stala. Každý z nich chcel mať čím viac ľudákov za hosťov. — Týchto v svojich príbytkoch umiestnili, pohostili a tešili sa s nimi. Prepustili im posteľe k odpočinku. Statok svoj vyviedli z maštál a naše kone dali do nich. Svoje vozy na dážď vytisli, naše však pod strechu. Slovom, tak nás privítali a s nami zachádzali, ako keby sme jejich deti boli; najmä my Prievádzania sme boli vo veľkej vážnosti. Takáto oduševnenosť, takáto vernosť a láska panuje u toho dobrého ľudu.

Museli sme uznať, že hoc sme my ľudáci neohrození, ale veru Chynoranci a Skačanci prevyšujú nás. Sláva im! S najväčšou radosťou dávame im prednosť, lebo ju zaslúžia. Tam veru poznáť, že kresfanská láska a vernosť oproti našej strane hlboko je zakorenená a žije aj v malých dietkach. Ale aj vidno následky. Ľud je pobožný, poriadny, mierny, pokojamilujúci a od židov oslobodený. tu ver nechybí božské požehnanie. Prajme im, aby mali na veky v ňom hojnosť.

Krajania, učte sa od týchto statných ľudí, a nasledujte jejich príklad, lebo len tak dosvedčíte, že ste opravdoví kresfania. Vy ale milí Bratia Skačanci a Chynoranci, prijmite vrúcnu vďaku za pohostenie a za lásku, ktorú ste oproti nám preukázali. Snáď ani hodní sme jej neboli. Nikdy, nikdy Vás nezabudneme. To najkrajšie vyprávame o Vás, a s vašim príkladom budeme kresfanov k činnosti povzbudzovať. Bárš by sme sa Vám odslúžiť mohli! — Buďte šťastliví! Požehnaj Vás Pán Boh všetkých! Sláva, Sláva Vám!

Musím doložiť, že my Prievádzania v Žabokrekách na voľbe pozor sme dávali na ľudový tábor, aby sa doňho liberálni vlci nedostali. Bez dozoru všeliaké huncútstvo porobia. Bolo to radosť a veselost od včas rána až do pol noci! Hubda, spev, tanec neprestajne trval. Ako by aj nie, keď sme popredku vedeli, že dobijeme farahúnov hoc ako sa namáhali prebiť nás. Chynoranci až do posledku vydržali. Oni niesli Major Ferenc ablegáta pri horiacích fakľach, lampách a hudbe na faru, kde bol ubytovaný. My Prievádzania o 8 hodine ráno vysadli sme na vlak, a so spevom, pri hudbe cestovali sme domov. V Novákoch veľký počet ľudákov nás vítal, doma však aspoň 300 našincov čakalo nás pri stanici. Bolo radosť! My veru nikdy nezabudneme na žabokrekskú voľbu, ktorá liberálom toľko žiaľu a hnevu spôsobila. Dal by Boh, aby sme všade tak zvíťazili!

Jeden korteš.

Odkazy redakcie.

Do pozornosti všetkým: Kto chcete predplatiť alebo adresu svoju premeniť, alebo kto reklamujete, vždy len takto musíte sa u nás hlásiť: *Krestan kiadóhivatala Bpest, VIII. József-körút 35.*

J. T. V. Byttča. Ľúto nám, že nemohli sme vašej žiadosti teraz vyhovieť. Taká však zpráva má vždy svoju cenu, preto mienime ju podať v budúcom čísle.

Prievádzkí ľudáci. Jedon korteš. Ste sa pochlapili, ej, veru pochlapili! Príklad váš musí povzbudiť aj iných! Srdečné vďaky za doposlané nám práce!

J. F. Turzovka. Že tá spoločnosť likvidovala, je pravda. Ale sa postarala o poistencov u iných spoločnostiach. O tom musíte sa dozvedať u svojej hlavnej agencii.

G. Sitár. Článok váš prezreme a prepracovaný uverejníme ale nie v tomto časopise, lež v «Listoch sv. Antona».

B. F. Novohrad. Majte trpezlivosť do budúceho týždňa. Potom vám žiadanú adresu odkážeme.

Jeden roľník. Necpal. S vašimi ponosy obráťte sa na pána Dekana. Jestli by to neosožilo, píšete osv. Biskupovi. My o tom v našich novinách písať nemôžeme.

Do Vrbového. V budúcom čísle to budete mať.

Jedon farník. Oslany. Nečudujeme sa vašej rozhorčenosti. Vec, ktorú opisujete, je skutočne pohoršlivá a zaslúžila by, aby sme ju vystavili na pranier pred verejnosťou. My musíme ale byť obozretní. Snáď tú vašu správu prepracujeme aj uverejníme.

P. M. v H. R. Vaše pekné riadky dáme vytlačiť do budúceho čísla. Vďaka!

D. J. Piešťany. Spomenutý dopis neprišiel. Pri všeobecných voľbách stalo sa to s viacerými dopisy.

J. M. Zuňatina. Aj vy musíte mať shovenie za týždeň. Potom dľa možnosti príjde rad aj na váš dopis.

A. Sch. Kačkamiet. Veľmi vďačne vás budeme odporúčať. Len pošlite nám čím skorej daku prácu aby sme ju prehliadli. Ako vidíme s tým pravopisom by vám to už dost obstojno šlo.

Upozornenie.

Vp. Constant Kniha sdeľuje, že svätostefanské ľudové spisky znovu začal rozposielať. Kým nenástupia nútné jarné práce, každý mesiac zamýšľa jednu knižocku vydať a rozoslať. Len od zaujímavej priazne velebného duchovenstva a pánov učiteľov závisí, či aj na ďalej má v schválenom podniku pokračovať, aneb prácu spasonosnú na iných, ku tej úlohe povolanejších ponechať. Jestli reštáncie do prvého januára nebude mať vyrovnané: musí si ovšem rozvážiť, či aj napozatým má reskirovať.

Vydavateľ, ktorý s jedného hárku pozostávajúcu brošúrku 12° veľkosti za 3 haliera dáva, pritom 10-tý % spúšťa, ba i poštové farchy znáša — už lacnejšie spisky dávať nemôže. Následkom slabej podpory na budúce aj o láskavé vyrovnanie poštových útrat prosí.

Spisy redakcii zaslané.

«Listy Svätého Antona». Mesačný časopis ku rozširovaniu milodarného chleba chudobných. Ročník I. číslo 11. Vychodí na 1-ho v každom mesiaci na šesťnásť stranách s utešenými obrazmi. Predplatné na celý rok 2 koruny, do Ameriky 75 centov. *Predplatiť treba na túto adresu: Administrácia «Listy Sv. Antona» Budapešt, VIII., Szentkirályi u. 28/a.*

Novinky tieto zaoberajú sa hlavne s vecmi, ktoré týkajú sa úcty Svätého Antona. Podávajú tedy životopis Svätého, opisujú zázračné udalosti, ktoré sa na prímluvu Jeho staly, uverejňujú zprávy zo všetkých strán, kdekoľvek si tohoto Svätého nábožne ctia. Pri tom cieľom týchto novín je, aby boli rozmanité; preto prinášajú články aj také, ktoré sú nie vo vlastnom smysle slova náboženské, lež viacej len kresťansko-spoločenské, týkajúce sa vážnych otázok života.

Novinky tieto prijalo katolícke slovenské obecnstvo veľmi [prajne. Vychvalujú nás, že naše novinky práve s takou úľubou čítajú čestní mužskí, jako aj nábožné sestry. Aj vrchnosť cirkevná obrátila pozornosť svoju na nás, i viacerí biskupi žehnali nám; najnovšie ale arcibiskup kaločský osvietený P. *Juraj Császka* verejne v pastierskom liste svojom odporúčal naše «Listy Svätého Antona».

Obzor. Časopis pre hospodárstvo, remeslo a domáci život. Ročník XIV. číslo 1. Vychádza koncom každého mesiaca. Predplatná cena na celý rok 2 kor. Zodpovedný redaktor a vydavateľ *Juraj Babka* v Lipt. Sielnici (Liptó-Szielnicz).

Dedinský hasič od Zaoska. Poučozábavná rozprávka s obrazom. Cena 20 hal. Kto objedná naraz 20 kusov, dostane ich za polovičnú cenu. Kto si knižočku už objednal, peniaze poslal, knižočku ale nedostal, nech to odpíše terajšiemu majiteľovi: «Rózsa Kálmán a manž. Budapešt, VIII., Szentkirályi-u. — a dostane na miesto objednanej a vyplatenej už knižky *dve*.

Aj «*Vybrané Spisy Humoristické Zaoska*» dostať u Kolomana Rózsua (Budapešt, VIII., Szentkirályi-u.) asice za 1 korunu. To sú všetko veľmi veselé, ale aj veľmi poučné spisy. Dýcha z nich samá mravnosť a nábožnosť. Kto chce mať skvostne viazanú knižku túto, nech pošle 2 kor. ale čím skorej.

«**Posol božsk. Srdca Ježišovho**» — časopis obrazmi okrasený k rozmnoženiu úcty božsk. Srdca. Vychádza u pátrov-jezuitov v Trnave, Prešporská stol. mesačne raz. Predplatná cena na celý rok aj s prílohou 1 kor. 60 hal.

Prijme sa do učenia.

Hľadáme kresťanského, asi 13—14-ročného, z dobrého domu pochádzajúceho chlapca do svojho obchodu s miešaným tovarom. Radi by sme boli, keby ten chlapec okrem slovenčiny i inou rečou hovoril,

Bratia Meress, kupeci
v Námestove (Orava).

Oznam.

Ružomerská Priemyselnícka Banka dáva aj väčšie požičky na 10, 15, 20 až 25-ročnú amortysáciu. Kto by sa o túto požičku uchádzal, nech si zaopatrí výťah z gruntovnej knihy a nepohnutelný majetok dá úradne ošacovať, a potom už či osobne alebo písomne nech sa na Banku obráti, ktorá túto záležitosť v najkratšom čase vybaví.

Správa Banky.

Odpredaj majetku.

V Lazanoch (pri Kláštore, Turčianska stol.) zo slobodnej ruky predávam majetok, pozostávajúci z domu na bývanie s hospodárskymi stavbami, 16 katastr. jutár orácej zeme, 6 jutár lúk, 5 katastr. jutár pašienku, z vlastnej a urbárskej hory. Cena 4000 zl. (8000 korún).

Emil Volko

v Kláštore (Znióvárálja, Turóczm.).

Odpredaj majetku.

V Lipovljani (Slavonia) predá sa krásny a lacný majetok pozostávajúci z 10 meríc oziminou posiatych rolí, 11 jutár zeme, kde sa môže 100 meríc žita dorobiť, ďalej na prostred rinku pri kostole šindlom krytý dom, pozostávajúci z troch izieb, komory a pivnice, potom hospodárske stavy a pekná zahrada s ovocnými stromami. Kúpna cena je 3.600 korún. Kto by mienil tento majetok kúpiť, nech sa obráti na

Nikolaja Novačic

Lipovljani (Slavonia).

Kupujme žiacke Lósy.

Pod ochranou jeho Jasnosti hlavného kniežata Augusta Jozefa a pána arcibiskupa Kološ Vassaryho jestvujúci ústav

Maria Kongregácia

pre chudobných žiakov — usporiada — veľkú hru lósov. Hra lósov 31. októbra 1901. pod 85.126 numerom skrze uhor. kráľ. financ. ministérium dovolená bola.;

T'ah 1. októbra 1902.

Cena jedného lósu jedna koruna.

Hlavná výhra v cene 10.000 korún. Spolu 1135 výhier.

Lósy sú k dostaniu v kancelárii žiackych lósov. Budapešt, II., Alkotmány-utca 2., pri väčších objednávkach vyšie 15 kusov rozposiela franko.

Majetok na predaj.

Za veľmi výhodných podmienok predá sa z voľnej ruky **majetok** z príčiny odumretia majiteľa, za 6000 korún. Pri majetku nachodí sa 20 jutár orácej zeme, 4 jochy lúk a pasienku. **Kúpna cena nemusí byť celá zložená.** Dozvedeť za možno u

Jána Siparého
Vágujhely (Nyitram.)

„Pod'akujúci pripis na jednej dopisnici (notárom uhodnovený).“

Ctený Pane! Moje ošpané nežraly a boly veľmi biedne. Náhodou odbr-
zal som od jedného z mojich ľudí na príbuzného 1 balík sviňského krmného prášku;
a je to na podiv! nestačím svoje ošpané dost krmiť aj príbierajú obrovský
na seba od niekoľko dní ku pochvale tohoto výborného prostriedku, ktorý sa
môže a má každému čo najsoznejšie odporúčať.

Požiadam Vás o doposlanie mi obratom pošty 5 balíkov sviňského krmného
prachu.

31/10. 1900.

S úctou
Josef Englisch, železničiar, Belisce, Slavonia.

Pritomná Copia shoduje úplne s originálom na jednej s 4 filierovou a 2
halierovou markou opatrenej dopisnici písanom.

Laibach, 3-ho (tretieho) októbra 1901 (jedentisiedeväťstojeden.)
(Notárska pečaf.) **Ivan Plantan**, c. k. notár.

Každý majiteľ svin kúpuje u **doktora Trnkóczy-ho** sviňský krmný prach,
je k do-taniu u každého obchornika, keď by nie, tedy poštu: **Lekárna**
Trnkóczy, v Laibachu, Krajna. — Balík 50 halierov, 5 balíkov 2 koruny.

Dvojnásobne elektromagnetický kríž

Nie Voltov kríž!
R. B. Nr. 86967 uzdra-
vuje a rozveseľuje, za čo
dobro stojíme pri lámke,
lúpaniu, astmatických
galibách, beznivosti hu-
čaniu uší, migrenu, pro-
striedok! Nie ajní
klopaniu srdca, boľasti
hlavy a zubov, pohlav-
ným nemociam, chlad-
ným rukám a nohám,
krčom srdca, opilepsii,
mokrosti posteľe, sla-
bosti, záduhu, i sebli, bla-
dosti závratu, zlému sluch-
u, nemo-
ciam nervov, influenze, žltosti,
krčom žalúdka, ischiasu,
udieranu krve, krčom, proti všeobecnej slabosti a. t. d.
I 20-ročné choroby boly už takým spôsobom
odstránené.

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecnstvo,
že môj aparát nemá sa pomýliť s aparátom Voltu, ktorý
na základe svojej neužitočnosti nielen v Nemecku, ale i v
Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetiční
kríž nr. 86967 na základe svojej vymeranej liečacej sily
zvláštnym spôsobom sú odporúčané. — Ten chorý človek,
ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní nebol
uzdravený, naspät' dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo
pomôcť, prosím môj aparát upotrebiť.

Malý aparát stojí 4 krun. ktorý je len pre deti
a pre veľmi slabé ženy.

Veľký aparát 6 krun. Pri ťažkých chorobách
zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Len pre zastaralé choroby a influenzy. S dobierekou alebo
s vopredným poslaním peňazi rozposiela hlavná ústredná
predávajúca miestnosť pre vlast' a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,

Budapešť, V., Vadász-u. 42M. Kálmán-u. na rohu.

„Sohr Sväto-Antonská“ fabrika na strieborno-ocelové koso, ktorej jediný a výhradný
rozsielateľ a predavateľ je

Pán JOZEF SOHR v meste Somogy-Szill

ktorý aj vlani na londýnskej výstave zlatou medajlou a čestným diplomom bol vyznačený,

100 korún
vyplatí tomu,
kto vie pre-
ukázať «Sohr
Sväto - Anton-
skú» kosu z

daktorej inej fabriky,

200 korún vyplatí tomu, kto zpomedzi
100 «Sohr Sväto Antonských» vie pre-
ukázať päť zlých kôs.

Kto úplne spo-
lahlivú dobrú
kosu chce si
zadovážiť, ten
dotiaľ od ni-
koho nech si
neobjedná kosu, kým si od výšspomenutej
chýrečnej firmy obrázkový cenník nežiadal,
ktorý ona hoc komu na žiadosť darmo a
vyplatene zašle.

Diamanto-ocelová britva s troročnou zárukou jeden kusok 1 zl. 50 kr.

Každý nech si žiada cenník na dopisnici.

Zimné mesiace sú najpríhodnejšie objednať shromažďovať. — Shromažďiteľom výhody!
— Viac tisíc poďakujúcich listov a dostatočných objednávok nachodí sa k obozreniu. —
Svedomitá výsluha. — Úplná záruka!

Dôležité pre hospodárov!

Odporúčam pp. hospodárom svoje výtečné a všade obľúbené

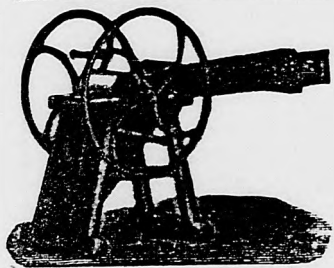
hospodárske stroje,

ktoré predávam pod zárukou. Dobré zostavenie, ľahký chod a dlhoročná trvácnosť sú vlastnosti mojich strojov, o čom svedčí na stá podakovacích listov so strany mojich pánov odberateľov.

Amerikánske bubnové sečkovice.

Mlátačky ručné i ženturové. Žentúre. Rajtáre. Triery. Rozsievачky. Šrotovníky. Strúhadlá na burgyňu a zemiaky. Stroje na rezanie kapusty a na moržovanie kukurice. Stroje na lámánie kôry. Pluhy. Brány. Mlyny na syr, slad a borievky. Decimálne váhy a mangle na prádlo. — Obrázkové cenníky zašlem na žiadosť franko.

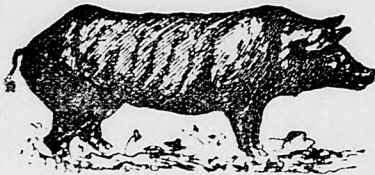
MICHAL TRESKOŇ,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje. Bytča (Nagy-Bittse, Trencsénmegeye.)

Ti páni, ktorí chceli by prevziať zastupiteľstvo alebo sklad mojich strojov, nech obrátia sa na mňa.

Pozornosti našich hospodárov

čo najväčšie odporúčame po celom svete rozšírený a za výborne účinkujúci uznaný liek

proti dúlu sviní,

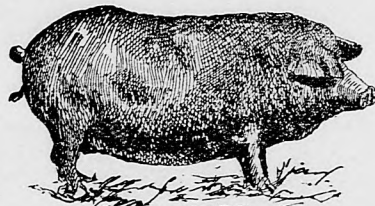
ktorý obmedzuje šírenie sa choroby tej; výbornou svojou chemickou slohou nielen od rozličných chorôb zachráni ošipané, ale aj vykrmeniu týchto v najväčšej miere pripomáha; o čom mnoho tisíc ďakujúcich listov a osvedčení svedčí. — Cena spolu s návodom jedného pôvodného polkilového balíka je

koruna 1.—

jednokilového väčšieho

koruna 1.80

19 kilového balíka franco posíla

Szent-István gyógyszertár Somogy-Szill.

Taktiež tam je k dostaniu, pri lámke, lúpaniu, rheume, pri neduhoch, krížov a iných kosti znamenite účinkujúci

Balsam proti lámke

ktorý už pre mnohým prinavrátil úplne zdravie, — o čom pôvodné dokumenta svedčia. Pri riadnom užívaní povyháňa akékoľvek ne- duhy kosti, organizmus nápadne posilňuje, a týmto spôsobom jeho prirodzená vlastnosť je, že telu mladistvú ohybnosť dodáva.

Cena jednej pôvodnej kor. 1.40. Jednej väčšej pôvodnej skl. kor. 2.40

Od 25 rokov známe a chýrne

karpatské zdravotné pilulky

vynajdené a pripravené jedine

Jánom Friedrichom, lekárnikom

v Malackách (prešporská stolica),

sú vzácnym domácim liekom proti zapchaniu, zašlia- movaniu, nechuti k jedlu, žalúdočnému katarrhu, zpuchnutiu žalúdka, vetrom, závratu, boľeniu hlavy, zimnici, zlatej žile, výsypu, žltenci, bleďačke a starým otvoreným ranám.

Cena týchto piluliek je tak ľavná, že i každý chudobný si ich kúpiť môže. Stojí totiž 1 škatulka s 15 pilulkami 21 kr., balíček obsahujúci 6 škatuliek stojí 1 zl. 5 kr. Keď sa k cene piluliek priloží 20 kr. a peňažitá hotovosť pošle sa poštovou poukážkou, tak zasielka piluliek pošle sa s vyplatením poštovného kamkoľvek v rakúsko-uhorskej ríši. Menej než 1 balíček nezasiela sa.

Jediné zasielateľstvo

J. Friedricha, lekárnika v Malackách (prešp. stolica).

Výstraha! Ponevác moje pilulky často falšované bývajú, prosím tieto len u mňa kupovať.

Vefactený pane lekárník! Prosím, zašlite mi z Vašich výborných karpatských zdravotných piluliek jeden balíček, ktoré mi od hlavy boľenia dobre účinkovali. V Melčiciach, 12. febr. 1901. Ondrej Novák, roľník, c. 17.

Ctený pane! Žiadam Vás, zašlite mi jeden balík Vašich karpatských zdravotných piluliek, lebo ja som 24 rokov trpel na môj žalúdok veľkú bolesť a mnoho peňazí som utratil a s ničím som si pomôcť nemohol, teraz chvalabohu som 4 roky zdravý a nič mi neškodí, ako som začal užívať Vaše pilulky. Tak nech Vám Otec nebeský zdravie a dlhý vek dá, aby Ste mohli čo najďalej siúžiť úbohému nemocnému ľudu. Vo Veľkej Bytči, dňa 18. okt. 1898. S úctou Ján Horák.

Urodzenému pánu lekárnikovi Jánovi Fridrichovi v Malackách. Vašimi zdravotnými pilulkami karpatskými som už veľa veriacim pomohol. Znovu prosím dve škatule.

V Barandě, dňa 16. dec. 1897. So zvláštonou úctou Vinc Vég, farár.

Urodzený pán lekárník! Znovu prosím jeden závitok z Vašich zdravotných piluliek, ktoré naozaj podivuhodné účinkujú; od tej doby, čo ich užívam, netrpím už na žalúdok. V Eleku, dňa 16. dec. 1897. S úctou Michal Hammer.

Ctený p. lekárník! Ráďte mi z Vašich piluliek znovu dva závitky pošlať, ktoré tak výsledne účinkovali na moju nemoc, že ľudia vypytujú sa ma, čo je to za liek, ktorý ma vyliečil. Smele ich môžem hocomu odporúčať.

V Apáth-Maróthe, dňa 11. dec. 1897. S úctou Michal Kuzma.

So dňa na deň viac sa
preukazuje jako ———
dobrodenie
a nevyhnutel'ná potreba v kaž-
dej rodine ———

**Kathreinerová ———
Kneipp-sladová káva**

Ľni jedna obozretná gazdina nech
neostýcha zaviesť túto chutnú,
zdravú, kávu do svojej domácnosti.

Niet žiadnej lepšej zastupiteľ'ky a
nahraditeľ'ky bôbovej kávy tam,
kde je táto lekárom zakázaná. ———

Kathreinerová Kneipp-sladová káva
je len vtedy pravdivá, keď je na balí-
koch farár Kneipp ochranná známka.
Otvoreno predávaná alebo iným spô-
sobom balikovaná káva je už viac nie

Kathreiner-ová.